

1 ÚVOD DO ÚČTOVNÍCTVA

1.1 ÚLOHY

❖ Úloha 1/1

Účtovníctvo sa vždy musí viazať na určitý ekonomický celok, ktorý sa označuje pojmom účtovná jednotka. Vymenujte, kto sa v Slovenskej republike považuje v súlade so zákonom o účtovníctve za účtovnú jednotku. Uveďte príklady konkrétnych účtovných jednotiek.

Fyzická osoba, ktorá vedie daňovú evidenciu podľa zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o dani z príjmov) *je/nie je* účtovnou jednotkou podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o účtovníctve). Nevhodné prečiarknite. Zdôvodnite správnosť odpovede.

❖ Úloha 1/2

Vymenujte, aké typy účtovných jednotiek rozlišujú právne predpisy v oblasti účtovníctva Slovenskej republiky. Vysvetlite, čím sa líšia jednotlivé typy účtovných jednotiek. Uveďte konkrétne odlišnosti, ktoré majú vplyv na ich účtovníctvo.

❖ Úloha 2/18

V nasledujúcom príklade usporiadajte majetok podľa formy a ku každému majetku priradte zdroj, z ktorého sa získal. Dokážte platnosť základnej bilančnej rovnice.

Spoločníci spoločnosti ABC, s. r. o., vytvorili pri vzniku spoločnosti (1. 6. 201x) základné imanie vo výške 6 500 €. Časť vytvoreného základného imania splatili peňažným vkladom na bankový účet vo výške 2 000 € a časť peňažným vkladom v hotovosti do pokladnice vo výške 1 000 €. Zvyšná časť základného imania bola splatená vecným vkladom, a to formou dvoch počítačov, ktoré sa budú používať pri činnosti spoločnosti. Ocenenie počítačov spolu bolo 3 500 €. Pri vzniku spoločnosti bol vytvorený aj zákonný rezervný fond vo výške 250 €, ktorého prostriedky boli uložené na bankový účet (nad rámec vkladov do základného imania).

Majetok			
Podľa formy		Podľa zdrojov	
V čom?		Z čoho?	
Druh majetku	€	Zdroj majetku	€

❖ Úloha 2/19

Charakterizujte súvahu ako metodický prostriedok účtovníctva. Uveďte základný prístup k zostaveniu súvahy v súčasnosti v podmienkach Slovenskej republiky.

❖ Úloha 2/20

Aká je základná štruktúra súvahy podnikateľskej účtovnej jednotky² v podmienkach Slovenskej republiky?

² Súvaha pre malé a veľké účtovné jednotky.

Príklad 2/5

Zostavenie súvahy

Spoločnosť Pecná obuv, s. r. o. (ďalej len spoločnosť), vyrába dámsku a pánsku obuv, ktorú predáva odberateľom. Takisto nakupuje a predáva produkty určené na ošetrovanie a údržbu obuvi (krémy na topánky, lesk na topánky, prostriedky na impregnáciu obuvi).

Spoločnosť založili traja spoločníci a vznikla k 1. 11. 201x. Spoločnosť zamestnáva osem zamestnancov. Spoločnosť uplatňuje účtovné obdobie kalendárny rok. Spoločnosť nie je registrovaná ako platiteľ dane z pridanej hodnoty a v uvedených prípadoch spolupracovala len so spoločnosťami, ktoré takisto nie sú registrované ako platelia dane z pridanej hodnoty. K 31. 12. 201x mala spoločnosť nasledujúci majetok a zdroje majetku:

- Spoločník 1 sa zaviazal, že vloží do podnikania vklad 12 000 €, na bankový účet vložil peňažný vklad 7 000 € a zaviazal sa, že zvyšnú časť upísaného vkladu splatí do troch mesiacov. Spoločník 2 daroval spoločnosti budovu, ktorú spoločnosť použije na svoju prevádzku. Ocenenie budovy je 33 000 €. Zároveň spoločník 2 vložil do podnikania peňažný vklad 1 000 €, ktorý uložil na bankový účet. Spoločník 3 vložil ako vklad do podnikania peňažný vklad 5 000 € v hotovosti. Spoločníci vytvorili pri vzniku zákonný rezervný fond vo výške 10 % zo základného imania. Prostriedky zákonného rezervného fondu boli vložené na bankový účet (nad rámec vkladov do základného imania).
- Spoločnosť prijala od inej spoločnosti finančnú výpomoc so splatnosťou 24 mesiacov vo výške 16 000 €. Z celej sumy finančnej výpomoci obstarala výrobnú linku na výrobu obuvi, ktorú zaradila do používania. Ocenenie výrobnéj linky je vo výške prijatej finančnej výpomoci, ktorá bola použitá na úhradu záväzku dodávateľovi výrobnéj linky.
- Spoločnosť uzavrela v polovici novembra úverovú zmluvu v Tatra banke, a. s., na základe ktorej získala úver so splatnosťou 12 mesiacov vo výške 3 800 €. Celý bankový úver použila na obstaranie usne na šitie topánok, ktorú prevzala na sklad. Ocenenie koženej usne je vo výške prijatého úveru, ktorý bol použitý na úhradu záväzku voči dodávateľovi.
- Na konci novembra nakúpila a prevzala spoločnosť na sklad 100 ks balení lesku na topánky, z ktorých polovicu použije pri výrobe a druhú polovicu bude predávať svojim odberateľom ako doplnok k obuvi. Cena jedného balenia lesku na topánky je 8 €. Faktúru za lesk na topánky dodávateľovi nezaplatila v bežnom účtovnom období.
- Počas decembra spoločnosť predala 100 párov dámskej obuvi, pričom predajná cena jedného páru bola 110 €. Za túto dámsku obuv zatiaľ odberateľ nezaplatil.
- Spoločnosť prijala v decembri objednávku na dodávku pánskej obuvi. Predpokladaná hodnota objednanéj pánskej obuvi (50 párov) je 4 600 €. Následne spoločnosť prijala preddavok od odberateľa v sume 2 300 € na bankový účet. Spoločnosť má k 31. 12. 201x na sklade 30 párov nedokončenej pánskej obuvi v ocenení celkom 2 000 €.
- Spoločnosť má záväzok z titulu nevyplatených miezd svojim zamestnancom vo výške 4 500 €. Záväzky voči zdravotnej a sociálnej poisťovni sú celkom 1 584 €. Vytvorený sociálny fond za mesiac december je 27 €.
- Na základe zásady opatrnosti vytvorila spoločnosť k poslednému dňu účtovného obdobia dlhodobú rezervu na záručné opravy vo výške 1 650 €. Záväzok zo splatnej dane z príjmov je 1 200 €.
- Spoločnosť sa stala ručiteľom za bankový úver inej spoločnosti, jej budúceho dodávateľa. Výška dlhodobého bankového úveru poskytnutá budúcemu dodávateľovi je 8 000 €.

Úlohy:

1. Vypočítajte výšku základného imania spoločnosti.
2. Zostavte súvahu spoločnosti k 31. 12. 201x v účtovnej forme a vypočítajte výsledok hospodárenia po zdanení.

3.2 PRÍKLADY

Príklad 3/1

Roztriedenie jednotlivých druhov nákladov a výnosov do činností

V účtovnej jednotke Nová móda, a. s. (z príkladu 2/1), vznikli v účtovnom období nasledujúce druhy nákladov a výnosov zaznamenané v účtovníctve od začiatku do konca účtovného obdobia, ktorým bol kalendárny rok:

Položka nákladu/výnosu	€	N/V	Činnosť
Spotreba materiálu (náklady vynaložené na obstaranie spotrebovaného materiálu pri výrobe)	5 100,-		
Tržby za vlastné výrobky	15 600,-		
Spotreba energie	1 700,-		
Cestovné (náklady na služobnú cestu zamestnanca)	450,-		
Tržby z predaja služieb	5 370,-		
Mzdové náklady (hrubé mzdy zamestnancov)	10 000,-		
Zákonné sociálne poistenie (poistenie platené zamestnávateľom za zamestnancov)	3 520,-		
Zmena stavu nedokončenej výroby	(+) 8 630,-		
Zmena stavu výrobkov	(+) 6 500,-		
Opravy a udržiavanie (náklady vynaložené na opravy a udržiavanie budovy a úžitkového automobilu)	550,-		
Zákonné sociálne náklady (tvorba sociálneho fondu)	60,-		
Reprezentačné náklady (náklady vynaložené na reprezentáciu)	900,-		
Daň z motorových vozidiel	620,-		
Tržby z predaja materiálu	1 000,-		
Ostatné služby (telefónne poplatky, internet)	800,-		
Prijaté zmluvné pokuty a penále	210,-		
Predaný materiál (náklady vynaložené na obstaranie predaného materiálu)	890,-		
Splatná daň z príjmov	2 500,-		
Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	1 030,-		
Úroky (prijaté úroky z bankového účtu – kreditné úroky)	150,-		
Dary (náklady vynaložené na dary)	380,-		
Ostatné finančné náklady (bankové poplatky)	120,-		
Manká a škody (manko na materiáli)	300,-		
Úroky (platené úroky z bežného bankového úveru – debetné úroky)	370,-		
Ostatné finančné výnosy (prebytok v pokladnici)	160,-		

C)

Výber z denníka:

P. č.	Účtovný doklad	Účtovný prípad	Suma v €	MD	D
1.	VÝD	Vyskladnenie materiálu do spotreby	1 650,-	112	501

MD	112 – Materiál na sklade	D	MD	501 – Spotreba materiálu	D
ZS	2 200,-			1.	1 650,-
1.	1 650,-				

D)

Výber z denníka:

P. č.	Účtovný doklad	Účtovný prípad	Suma v €	MD	D
1.	VÝD	Vyskladnenie materiálu do spotreby	1 650,-	501	112

Výber z hlavnej knihy:

MD	112 – Materiál na sklade	D	MD	501 – Spotreba materiálu	D
ZS	2 200,-	1.	1 650,-	1.	1 650,-

Príklad 10/5

Opravy chýb v účtovníctve

Spoločnosť BBB, a. s., sa zaoberá nákupom a predajom kancelárskeho nábytku. Spoločnosť nie je platiteľom dane z pridanej hodnoty. Na sklade má 150 ks kancelárskych stoličiek v ocenení 100 €/ks. Spoločnosť predala tretinu skladových zásob odberateľovi za predajnú cenu 180 €/ks.

Úlohy:

- Doplňte príslušný účtovný doklad, na základe ktorého sa účtoval príslušný účtovný prípad.
- Skontrolujte správnosť zaúčtovania účtovných prípadov. V prípade chybných účtovných zápisov zvolte vhodný spôsob opravy zápisu. Vysvetlite vašu voľbu a uskutočnite opravu.

1. účtovný prípad: Tržby za predaj tretiny skladových zásob kancelárskych stoličiek na faktúru zaúčtovala účtovná jednotka BBB, a. s., na základe účtovného dokladu takto:

MD	604 – Tržby za tovar	D	MD	311 – Odberatelia	D
	1.	8 000,–	1.	8 000,–	

Spôsob opravy:

Odôvodnite, prečo ste zvolili uvedený spôsob opravy.

Naformulujte účtovný prípad opravy.

P. č.	Účtovný doklad	Účtovný prípad	Suma v €	MD	D

2. účtovný prípad: Vyskladnenie predanej tretiny skladových zásob kancelárskych stoličiek účtovná jednotka BBB, a. s., na základe účtovného dokladu zaúčtovala takto:

MD	504 – Predaný tovar	D	MD	132 – Tovar na sklade a v predajniach	D
2.	6 500,–		ZS	15 000,–	2. 6 500,–

Spôsob opravy:

Odôvodnite, prečo ste zvolili uvedený spôsob opravy.

Príklad 11/2

Výsledok hospodárenia a daň z príjmov

Účtovná jednotka mala k poslednému dňu účtovného obdobia nasledujúce konečné stavy účtov nákladov a výnosov:

501 – Spotreba materiálu	300 €
504 – Predaný tovar	7 200 €
512 – Cestovné	850 €
(z toho cestovné nad limit stanovený zákonom o dani z príjmov je 200 €)	
513 – Náklady na reprezentáciu	330 €
518 – Ostatné služby.....	290 €
521 – Mzdové náklady	1 300 €
604 – Tržby za tovar	11 400 €

Náklad zaúčtovaný na účte 512 – *Cestovné* (cestovné nad limit stanovený zákonom o dani z príjmov) a 513 – *Náklady na reprezentáciu* nie sú daňovým výdavkom.

Úloha:

Vypočítajte výsledok hospodárenia (VH) a daň z príjmov (zjednodušene).

Činnosti uskutočnené	
v účtovníctve	mimo sústavy účtovníctva (podľa zákona o dani z príjmov v daňovom priznaní k dani z príjmov)
<p><i>Výpočet výsledku hospodárenia pred zdanením daňou z príjmov</i></p> <p>Výnosy Náklady (okrem účtov dane z príjmov)</p> <hr/> <p>VH pred zdanením</p>	<p><i>Výpočet základu dane z príjmov</i></p> <p>VH pred zdanením Náklady, ktoré nemožno zahrnúť do daňových výdavkov</p> <hr/> <p>Základ dane z príjmov</p>
	<i>Výpočet dane z príjmov</i>
Zaúčtovanie splatnej dane z príjmov: účtovací predpis:	Daň z príjmov =
<p><i>Výpočet výsledku hospodárenia po zdanení daňou z príjmov</i></p> <p>Výnosy Náklady</p> <hr/> <p>VH po zdanení</p>	

13 TESTY

13.1 ÚVOD DO ÚČTOVNÍCTVA

1. Vo všeobecnosti je účtovníctvo najucelenejší systém:

- a) ekonomických informácií v naturálnych jednotkách,
- b) technických informácií v peňažnom vyjadrení,
- c) technických a sociálnych informácií v peňažnom vyjadrení,
- d) ekonomických informácií v peňažnom vyjadrení.

2. Účtovníctvo sa vždy viaže na:

- a) právny subjekt označovaný pojmom účtovná jednotka,
- b) ekonomický celok označovaný pojmom účtovná jednotka,
- c) fyzické osoby, ktoré nie sú účtovnou jednotkou,
- d) štátne orgány, ktoré ho kontrolujú.

3. Účtovná jednotka je:

- a) ekonomický celok, ktorý musí v súlade so zákonom o účtovníctve viesť účtovníctvo a zostavovať účtovnú závierku,
- b) ekonomický celok, ktorý musí v súlade so zákonom o účtovníctve len viesť účtovníctvo,
- c) ekonomický celok, ktorý musí v súlade so zákonom o účtovníctve len zostavovať účtovnú závierku,
- d) pojem, ktorý nie je definovaný a nepoužíva sa v účtovníckej terminológii.

4. Účtovné jednotky v Slovenskej republike sú vymedzené:

- a) zákonom č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov,
- b) zákonom o dani z príjmov,
- c) nie sú vymedzené právnou úpravou,
- d) zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

5. Oblasť účtovníctva vo väzbe na účtovný informačný systém sú:

- a) len účtovanie účtovných prípadov a zostavenie účtovnej závierky,
- b) účtovanie účtovných prípadov, zostavenie účtovnej závierky a zverejnenie účtovnej závierky,
- c) zber ekonomických informácií, klasifikácia prvotne získaných ekonomických informácií a komplexné zaznamenávanie ekonomických informácií v časovom slede,
- d) výber bilančnej politiky, príprava podkladov potrebných na vypracovanie účtovnej závierky a spracovanie údajov na ich prezentáciu.

6. Cieľom účtovníctva je:

- a) zaznamenávať priebeh ekonomickej činnosti účtovnej jednotky v peňažných jednotkách,
- b) poskytovať prostredníctvom účtovnej závierky informácie o finančnej situácii, výnosnosti (finančnej výkonnosti) a o zmenách vo finančnej situácii účtovnej jednotky za obdobie existencie účtovnej jednotky v peňažnom vyjadrení rôznym používateľom, ktorí na ich základe prijímajú ekonomické rozhodnutia,
- c) poskytovať prostredníctvom účtovnej závierky informácie o finančnej situácii, výnosnosti (finančnej výkonnosti) a o zmenách vo finančnej situácii účtovnej jednotky vždy za určité časové obdobie v peňažnom vyjadrení rôznym používateľom, ktorí na ich základe prijímajú ekonomické rozhodnutia,

Príloha č. 1

ZÁKON č. 431/2002 Z. z.

z 18. júna 2002

O ÚČTOVNÍCTVE*Stav k 1. 1. 2016*

Zmenený a doplnený: zákonmi č. 562/2003 Z. z., č. 561/2004 Z. z., č. 518/2005 Z. z., č. 688/2006 Z. z., č. 198/2007 Z. z., č. 540/2007 Z. z., č. 621/2007 Z. z., č. 378/2008 Z. z., č. 465/2008 Z. z., č. 567/2008 Z. z., č. 61/2009 Z. z., č. 492/2009 Z. z., č. 504/2009 Z. z., č. 486/2010 Z. z., č. 547/2011 Z. z., č. 440/2012 Z. z., č. 352/2013 Z. z., č. 463/2013 Z. z., č. 333/2014 Z. z. a 130/2015 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 2**Všeobecné ustanovenia****PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ A VŠEOBECNÉ
USTANOVENIA****§ 1****Predmet úpravy**

- (1) Tento zákon upravuje
- rozsah, spôsob a preukázateľnosť vedenia účtovníctva
 - právnických osôb,¹⁾ ktoré majú sídlo na území Slovenskej republiky,
 - zahraničných osôb,²⁾ ak na území Slovenskej republiky podnikajú alebo vykonávajú inú činnosť podľa osobitných predpisov,³⁾
 - fyzických osôb, ktoré podnikajú alebo vykonávajú inú samostatnú zárobkovú činnosť, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov podľa osobitného predpisu⁴⁾ s výnimkou fyzických osôb, ktoré vedú daňovú evidenciu podľa osobitného predpisu,^{4a)}
 - rozsah, obsah a preukázateľnosť účtovnej závierky,
 - register účtovných závierok (ďalej len „register“).
- (2) Osoby podľa odseku 1 písm. a) sa považujú za účtovnú jednotku.

(1) Účtovná jednotka účtuje v sústave podvojného účtovníctva alebo v sústave jednoduchého účtovníctva (§ 9).

(2) Predmetom účtovníctva je účtovanie skutočností o

- stave a pohybe majetku,
- stave a pohybe záväzkov,
- rozdiel majetku a záväzkov,
- výnosoch,
- nákladoch,
- príjmoch,
- výdavkoch,
- výsledku hospodárenia účtovnej jednotky,

(ďalej len „účtovné prípady“).

(3) Predmetom účtovníctva je aj vykazovanie skutočností o účtovných prípadoch podľa odseku 2 v účtovnej závierke, pričom predmetom vykazovania v účtovnej závierke sú aj iné aktíva a iné pasíva.

(4) Na účely tohto zákona sa rozumie

- majetkom sú tie aktíva účtovnej jednotky, ktoré sú výsledkom minulých udalostí, je takmer isté, že v budúcnosti zvýšia ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dajú sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28; vykazujú sa v účtovnej závierke v súvahe alebo vo výkaze o majetku a záväzkoch,
- záväzkom existujúca povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí, je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky a dá sa spoľahlivo oceniť podľa § 24 až 28; vy-

¹⁾ § 18 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 509/1991 Zb.

²⁾ § 21 Obchodného zákonníka v znení zákona č. 500/2001 Z. z.

³⁾ Napríklad zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

^{4a)} § 6 ods. 11 zákona č. 595/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Príloha č. 2

RÁMCOVÁ ÚČTOVÁ OSNOVA PRE PODNIKATEĽOV ÚČINNÁ OD 31. 12. 2014

0 – DLHODOBÝ MAJETOK

01 – Dlhodobý nehmotný majetok

- 012 – Aktivované náklady na vývoj
- 013 – Softvér
- 014 – Oceniteľné práva
- 015 – Goodwill
- 019 – Ostatný dlhodobý nehmotný majetok

02 – Dlhodobý hmotný majetok – odpisovaný

- 021 – Stavby
- 022 – Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí
- 025 – Pestovateľské celky trvalých porastov
- 026 – Základné stádo a ťažné zvieratá
- 029 – Ostatný dlhodobý hmotný majetok

03 – Dlhodobý hmotný majetok – neodpisovaný

- 031 – Pozemky
- 032 – Umelecké diela a zbierky

04 – Obstaranie dlhodobého majetku

- 041 – Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku
- 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku
- 043 – Obstaranie dlhodobého finančného majetku

05 – Poskytnuté preddavky na dlhodobý majetok

- 051 – Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok
- 052 – Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok
- 053 – Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok

06 – Dlhodobý finančný majetok

- 061 – Podielové cenné papiere a podiely v dcérskej účtovnej jednotke
- 062 – Podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom
- 063 – Realizovateľné cenné papiere a podiely
- 065 – Dlhové cenné papiere držané do splatnosti
- 066 – Pôžičky účtovnej jednotke v rámci podielovej účasti
- 067 – Ostatné pôžičky
- 069 – Ostatný dlhodobý finančný majetok

07 – Oprávky k dlhodobému nehmotnému majetku

- 072 – Oprávky k aktivovaným nákladom na vývoj
- 073 – Oprávky k softvéru
- 074 – Oprávky k oceniteľným právam
- 075 – Oprávky ku goodwillu
- 079 – Oprávky k ostatnému dlhodobému nehmotnému majetku

08 – Oprávky k dlhodobému hmotnému majetku

- 081 – Oprávky k stavbám
- 082 – Oprávky k samostatným hnutelným veciam a k súboru hnutelných vecí
- 085 – Oprávky k pestovateľským celkom trvalých porastov
- 086 – Oprávky k základnému stádu a ťažným zvieratám
- 089 – Oprávky k ostatnému dlhodobému hmotnému majetku

09 – Opravné položky k dlhodobému majetku

- 091 – Opravné položky k dlhodobému nehmotnému majetku
- 092 – Opravné položky k dlhodobému hmotnému majetku
- 093 – Opravné položky k nedokončenému dlhodobému nehmotnému majetku
- 094 – Opravné položky k nedokončenému dlhodobému hmotnému majetku
- 095 – Opravné položky k poskytnutým preddavkom na dlhodobý majetok
- 096 – Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku
- 097 – Opravné položky k nadobudnutému majetku
- 098 – Oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku

1 – ZÁSoby

11 – Materiál

- 111 – Obstaranie materiálu
- 112 – Materiál na sklade
- 119 – Materiál na ceste

12 – Zásoby vlastnej výroby

- 121 – Nedokončená výroba
- 122 – Polotovary vlastnej výroby
- 123 – Výrobky